

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Ar-arádi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 30 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Régi dal régi gyűlölségről.

Arad, augusztus 26.

Kontinensünk leghatalmasabb és a civilizáció útján legelől járó két nemzetének, a francia és a német népnek évszázadokon át tartó versengése sok véres háborúnak volt már okozója Európában. A két nemzet autagonizmusa — bár dynasztikus érdekek leple alatt — dúló harcokat idézett föl, melyek negyedfél század óta többször kiújulva s változó szerencsével folytatva Szedánál egyelőre befejezésüket nyerték, s a francziák leveretésével s országuk legszebb két provinciájának elvesztésével végződtek.

A helyzet, mely Franciaország megaláztatása- sa német hegemonia megalakulásával Európában teremtdött — bárha már negyedszázad óta tart — épen nem mondható megnyugtatónak. Nem a békével járó, hanem a vihar kitörését megelőző csend az, mely a világrész telett uralkodik, s előre láthatólag mentől tovább tart, annál rettenetesebb lesz a katasztrófa, mely nyomába lép.

Mert ez a béke csak úgy áll, és úgy él, hogy a kontinens népeinek minden fegyverfogható fia harci készenlétbe állított, s a nemzetnek összesége a háboru mérlegének két serpenyőjébe dobta hatalmát. Szörnyű végzet: ha út a válság órája, a világ egyik fele fog a másikra omlani s jaj lesz a legyőzötteknek, mivel nem lesz, aki a győzők bosszúja ellen megoltalmazza.

Es ez a nemzeteket megsemmisüléssel fenyegető kétes helyzet egyensulya ama

gyűlölettel átitatott viszonyon nyugszik, melyből az izzó szenvedélyek párja majd itt, majd amott tör elő, és a bizonytalanság felelmes ködével borítja állandóan a politikai láthatárt.

Legujabban egy előkelő francia lap bocsájtotta rendelkezésül hasábjait egy oly kihívó, oly meggyalázó és minden alkalmoszerűséget mellőző támadásnak a német nemzet, sajátlag a német hadsereg becsülete ellen, mely ha formailag gyors és sima elintézést nyer is, tényleg egy újabb okul fog szolgálni arra, hogy a kitörésre készülő ellentétek fokozódjanak.

Egy francia tábornok, *Munier*, azzal vádolja a Lotharingiában harczolt német tisztikart, hogy lopott, rabolt. A *Figaro*-hoz intézett levelében e csunya vádat még súlyosbitja azzal a móddal, melylyel körülírja. A német tisztikart *tolvajbandáknak* nevezi, kik utasításait a jöhadiszállástól kapták, s kik a *Meuse* kerületen keresztül-kasul kóboroltak, fosztogatva és újra fosztogatva.

Meglehet, hogy ilyes vádak innen és túl több izben emeltettek, de ez elevenre talált, s a német közvélemény föl van háborodva. A németországi lapok nagyobb része elégtételt sürget, sőt hír szerint a német kormány hivatalos kérdést intézett Franciaországhoz arra nézve, hogy valjon *Munier* generális tényleges szolgálatban álló katonae vagy sem, hogy ahhoz képest adja meg az alkalmas feleletet.

Nem valószínű, hogy ez a csunya viszhang mely Franciaországból a német fegyverek győzelmének negyedszázados ünnepi hangulatát zavarta, komolyabb bo-

nyodalmakat idézzen föl, mindazonáltal szomorú illusztrációjául szolgál ennek a mi világbékeneknek, melytől nemzetek jóléte és üdve függ, s melyet mégis egy ismeretlen ember kurjantása is képes fölvern.

BELFÖLD.

Püspöki konferencia. Mint a „Nemzet“ illetékes oldalról értesül, az egyházipolitikai törvények végrehajtása alkalmából kiadandó közös főpásztori levél és utasítás ügyében f. hó 31-én tartatik meg a püspöki konferencia a budavári primási palotában. A meghívókat a hercegprimás már szétküldte.

Tegnap délelőtt a budavári primási palotában *Vasary* Kolos hercegprimás elnöklése alatt püspöki elöertekezlet volt, amelyen a házassági és születési anyakönyvekre s az ezekkel kapcsolatos egyházi funkciókra és a gyermekek vallására vonatkozólag kibocsátandó közös pásztorlevél anyagát és formáját beszéltek meg. Az értekezlet, amelyben *Schlach* Lörincz nagyvárad, *Hornig* Károly veszprémi és *Mihályi* Viktor lugosi püspökök vettek részt, elhatározta, hogy a jövő héten (aug. 31.) tartják meg a nagy konferenciát.

Uj memorandum.

A nagyszabeni „Tribuna“, a melynek bizonyára a legtöbb jut abból a bérből, a mit a bukaresti liga a magyarországi nemzetiségi heczozre költ: — e kötelezettségéhez képest új meg új terveket sző, s nyugtalanítás állandó fentartására.

Egyik legujabb cikkében a „Tribuna“

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A nagyatyáért.

Irta: Louis Castel.

Az „Aradi Közlöny“-nek francziából fordította:

Urszics Darinka.

I.

A Páristól Troyes-ba vezető országut e napon is, mint sajnos! már jó idő óta el volt lépve egy óriási felfegyverzett ember tömegtől, kiknek hegyes sisakjai a látóhatáron szürő, tüzes pontok gyanánt ragyogtak az őszi nap halvány fényében.

Minden oldalról lehetett a megszámlálhatatlan embert látni, kiknek sokasága óriási fekete foltként hullámozott, a mig csak ellátott a szem e fehérés, krétás talajon.

A folyam már két hete megáradva morgva hömpölygette hullámain a Loire partjai felé, hol azok, kik még dicső seregünkből megmaradtak, harczoltak s küzdtek a becsületért és házáért!

Woerth, Gravelotte, Sedan, Páris körülkerítését előkészítették. Strassburg és Metz még vívtak, de tarthatott-e ez sokáig? . . .

S a gyászos kíséret, mely a halált ment keresni és osztani, áthaladt a büszke nagy, a méla kis városokon, csendes falvakon. Remegő ajakkal, összeszorult szívvél s a gyűlölet tekintetével nézték tovahaladni a jól felfegyverzett büszke sereget, mely bátran s biztosan haladt,

hisz azzal kérkedett, hogy egy támadással tönkre silányítják a mi „moblota“-inkat.*

1870. szeptember 20-adika volt. E reggelen hírül jött, hogy Páris az előző nap óta körül van véve. E hír Troyesba éjjel jutott s mint a villám oly gyorsan terjedt tova az utcákra és terekre, a külvárosokba, eljutva a kohók-, huták- és tonókba is, hol alig-alig dolgoztak mások asszonyok és tehetetlen gyermekeknel, mert a nem harczoló öregek beteg feküdtek a fájdalomtól és szegénytől s viaszvágtyák az olasz és krimi dicső napokat.

Charlet Edmond hutái a csatorna partjára építve, a helytartósági épület közelszomszedságában tán az egyedüli e fajta helyiségek voltak, melyek már több mint két hónapja egészen szüneteltek — némák voltak.

Megható volt nézni a gépeknek hasznaltanul kiterjesztett karjait a műhelyek üvegfalai felé, mintha arra gondoltak volna, hogy működésbe onnan fognak hozatni, a honnan a világosságot kapják. Minden helyiségben a legnagyobb rend uralkodott, egy szálaacska gyapot, egy darabka zsineg, vagy finom, puha szövet, mely a Charlet-ék szerencséjét megalapította — nem hevert a földön. Látható volt, hogy a gyárat nem hagyták el hirtelen, félelem vagy remegéstől megkapatva, hanem értelmes s tettekre mindenkor bátran visszatérhetők egyének előre meggondolt tervei szerint.

* A francia „garde-mobile“ gunyneve.

Mialatt a korcsmak és műhelyekben összegyűltek halkán, de élénken társalogtak, mialatt a hullámozó fekete sereg mind terjedt vég s szünet nélkül, Charlet háza hasonló egy óriási méhektől elhagyott köpühöz, osendes és szomorú maradt, mintha élőlény nem lakná.

S mégis a földszint egy kisebb szalonjában, a fonógyár iroda helyiségeinek szomszedságában egy öreg melengette magát egy antik kandalló mellett, melyben vígan lobogott az első őszi tűz mely elfeledtetni velünk a hideget és elhíteti velünk, hogy a nyár kellemes melege nem tűnt el egészen.

Hány éves Charlet Edmond ur? Hatvan? hetven, hetvenöt?! Nem mondhatnók megbiztosan, mert ő még teljes erejében van; magas izmos alakja, kezei még nem reszketnek a kék szemeiben s szuró tekintetében van még élénkség s nem ritkán osodálni való ridegség. De arozan hosszú barátok húzódtak végig, homloka ráncos volt s egy keserű vonás, sokkal mélyebb minden barátánál, köríté ajkait s csatlakozott egy szigorú vonáshoz, mely mint gránitba, ugy vésődött állába.

Charlet Edmond családjának alapítója s egyetlen élő tagja egy számos tagu ágának, nyolcvan éves volt. 1790-ben a szövetségi gyűlés ünnepi napján született. Visszaemlékezett és szívesen beszélt ama napokról, midőn mint inas atyjának, ki egyszerű harisnyaszövő iparos volt a Sainte-Savine fauburgban, munkájában segített. E szegény ember nagyon is egyszerű mesterségével tartotta fenn nagyszá-

azt mondja, hogy a bécsi memorandum fölterjesztésére a magyar kormány „csak azért is.” politikája kényszerítette az oláhokat. Hasonlóképpen ennek a politikának az eredménye az oláhok, a tótok és szerbek egyetértése, a horvátoknak az akcióba való belevonása, a szükség esetén a monarchia összes elégedetlen elemei szövetségének eszméje. Ez kényszerítette a magyar kormányt arra, hogy az első lépést megtegye visszafelé, felhagyjon a csak azért is politikával, s a románok, tótok és szerbek kongresszusát, a mely az ország poliglott karakterét hangsúlyozta, megengedje.

Hallatlan dolog történt tehát: a magyar kormány feloszlott egy pártot s azután kénytelen volt megengedni azt, hogy ez a párt tanácskozzék két másik olyan párttal, a melyet a szintén nem létezőnek tekintett.

Ez az első aktussa egy előrelátó, értelmes politikának s egy francia példabeszéd azt mondja, hogy az első lépés a legnehezebb.

A budapesti nemzetiségi kongresszuson új faktor lépett a magyar állam közéletébe, amely az állam magyar nemzeti karakterét határozottan tagadásba veszi: a szövetségi nemzeti pártok központi komitája, mely egy jól körvonalozott program alapján, s a magyar kormány tudtával alakult meg. Ezt a komitét semmiféle magyar kormány fel nem oszlathatja, s nem mondhatja senki, hogy nem tudja, mit akarnak a tótok, szerbek, oláhok s hogy felhatalmazott képviselével nem bírnak. Már most csak az van hátra, hogy egy a kormány, mint a szövetségi nemzeti képviselői az új helyzet konzekvenciáit le is vonják.

Rómánok, szerbek és tótok nem forradalomra szövetkeznek, hanem s nyugalmas békét akarják, hisz a programjuk is békeprogram. Mindhárom nemzetiség már megpróbálta, hogy jogait parlamenti küzdelem útján kivívja. De lassan-lassan arra a tapasztalatra jutottak, hogy a jelenlegi választási törvény mellett parlamenten kívül kell maradniok, ami pedig végső következményeiben mindig veszedelmes. Ha tehát a románok, szerbek és tótok őszinték akarnak lenni, úgy semmitsem óhajtának forróbban annál, hogy minél előbb alkalmot adassék nekik arra, a magyar parlamentbe belépjenek. Programjuk elég világosan előszabja azokat a feltételeket, amelyek közt azt megtehetik. Ha tehát a kormány is

elég őszinte, úgy a nemzetiségek jogos kívánalmaihoz képest revideálni fogja a választási törvényt. Ha azonban ez meg nem történik, akkor a szövetségi nemzeti pártoknak továbbra is parlamenten kívül kell a küzdelmet folytatniok. Az utat, amelyet követniök kell, a budapesti program világosan körülírja. Ha nem adják meg nekik a lehetőséget arra, hogy belépjenek a parlamentbe, akkor új memorandumokkal együttesen fognak, a millenáris ünnepségek kellő közepén, a trónzsámolya elé járulni.

Ezért az eszméért, — végzi cikkét a Tribuna, — kell mindnyájunknak lelkesednünk, ez a legelső akció, a melyet egész buzgalmunkkal meg kell indítanunk, hogy a világ bámulattal nézzen reánk!

Bulgária helyzete.

— Beszélgetés Petrov és Nacsevics miniszterekkel. —

A „Neue Frei Presse”, ben tegnap újabb cikk jelent meg Bulgária állapotáról. Ebben mindenekelőtt Sztóilov miniszterelnök egy nyilatkozata van elmondva, amelyet Sztambulov meggyilkolása után tett.

— Most már mindannyian sajnáljuk, szól Sztóilov, hogy nem engedték Sztambulovot a külföldre. Ha sejtettük volna, hogy így fordulnak a dolgok, bizonyára megadtuk volna az engedelmet hozzá. Sokáig haboztam, mielőtt döntöttem, végre az országban uralkodó hangulat magával ragadott engem is. Filippopolból egy táviratot kaptam, hogy különvontan nagy tömegek akarnak onnan Szófiába jönni, hogy az engedély szándékolt megadása ellen tiltakozzanak. Ez végképpen eldöntötte álláspontomat és a minisztertanácsban amellet kardoskodtam, hogy bizuk a felelősséget ebben a dologban a kiküldött vizsgáló bizottságra.

Sztóilovnak e határozat miatt sok nehézséget okozott a külföldi hatalmak néhány képviselője, akik nagy nyomatékkal követelték az engedély megadását. Egy nagy nyugateurópai hatalom képviselője oly élesen nyilatkozta ezt az óhajtását, hogy végre heves szóváltásra került a dolog és Sztóilov kijelentette, hogy cselekedeteiben csak a bolgár nép érdekei irányíthatják.

A bécsi lap szófiai levelezője aztán beszámolt Petrov hadügyminiszterrel és Nacsevics külügyminiszterrel folytatott beszélgetéséről.

Petrov hadügyminiszter, aki tudvalevő-

leg a fejedelem legbizalmasabb embere, körülbelül ezeket mondta:

— Aki arra vár, hogy ebben az országban nagy felfordulás lesz és azt hiszi, hogy a fejedelem trónja komolyan fenyegetve van és visszatérnek a Battenberg napjai, nagyon csalódik. A szófiai merénylet után érhető volt a külföld nyugtalankodása, de később nyugodtabban ítélték meg a bolgár dolgokat, különösen ha jó akarral és pártatlanul vizsgálták. Sajnos, hogy ezt nem minden diplomata tette Szófiában. — Táviratok mentek szét, nem is Schiffritz, tehát tulajdonképpen a mi czimünkre amelyek egészen helytelenül tüntették fel az eseményeket. Mi természetesen tudomásul vettük azok tartalmát, — hiszen első sorban erre volt szánva — és szóba hoztuk a táviratokat a feladók előtt.

— Igazak-e azok a tények, amelyekről ön jelentést tett, kérdeztük mi.

— Nem igazak! volt a válasz. De a külföld nagy részében valóknak tartották, hiszen rajtuk volt a hivatalos pecsét.

A külföldön azzal vádoltak bennünket, hogy mi gyilkoltuk meg Sztambulovot.

Ha meg akartuk volna gyilkolni, ránk nézve sokkal üdösebb lett volna, előbb megselekedni. Elég lett volna, ha szabadjára eresztjük az ellene táplált gyűlöletet. Ha bukása után nem védelemeztek volna, szétléte volna a tömeg mindjárt akkor, amikor visszalépése után először mutatkozott az utcán és senki sem tudta volna, ki a merénylő. — Már emberi okokból sem óhajtottuk Sztambulov halálát, nem is volt rá szükségünk, mert bármit hittek is a külföldön, Sztambulovnak nem volt több hatalma. — A nép annyira el volt kesee, hogy annak a minisztériumnak, amely őt föl-váltotta, a legkevésbé sem kellett félni tőle. Petrov aztán hangsúlyozta, hogy a pétervári küldöttség missziójának nem volt más czélja, mint hogy Bulgária épp oly viszonyban legyen Oroszországgal, mint Franciaországgal, Angliával és Ausztria-Magyarországgal. Bulgária békében akar élni Pétervárral és az egész világgal.

Nacsevics külügyminiszter is hosszasan fejtette az újságíró előtt Bulgária viszonyait.

— A külföld csalódott, amikor azt hitte, hogy az a merénylet, amely magánbesszu műve volt, politikai gyilkosság. Rendőrségünk gyarlóságát arra magyarázta, hogy a kormány gyalázatos módon szabadulni akart ellenfelétől. Amikor a Sztambulov-kormány tagja voltam, azt ajánlottam, hogy hozassunk egy osztrák rendőrtisztviselőt, aki közbiztonsági intézményünket reformálja. Sztambulov ellene volt ez indíványnak. Talán ezért kellett lakolnia. — Többnyire rossz tanácsadói voltak, ahogy ezt

mu családát. A kicsiny Edmond, ki igen értelmes gyermekké fejlődött, minden iránt érdeklődött, a mint még gyermek soha — ami a később oly nagy haladásokat tett mesterséggel összefüggött. Tizenkét éves korában már felügyelhetett a munkára s annyit dolgozott, mint egy felnőtt ember. Kezdte olvasni mind azt, amit addig az iparágról írtak. Savary-től megtudta, hogy az angolok a feltalálás dicsőségét jogtalanul a magukénak vallják s hogy egy francia félreismerve honfitársaitól XIV. Lajos idejében tett találmányát Angliába vitte hol bőkezűen megfizették.

Újra éledni látszott, ha arra az időre gondolt, midőn majd a szövőiparosoknak „harisnya és harisnyafélék” készítőknek egyesültek s özimerük leend a felírttal: „de France au bas d'or, en coeur, au chef de gueules, charge de deux vers, à soie et d'une toison d'or.”

Nemsokára semminemű kötési ág nem volt titok előtte. Felkötött, font, átszótt, csipkekötés, bordázás s mindenhez értett, s mindent megcsinált, mit szegény mestere itt is ott is kisebb-nagyobb változással kezeivel készített.

Tizenöt éves volt, midőn felragyogtak Austerlitz dicső napjai és ifjúi örömmel üdvözlé a diadalkocsijában glóriával övezett fejedelmet. A Tuillerakban telepedett udvar pazar ünnepélyeket rendezett s a Sainte-Savine szerény házikójában éjjel-nappal járkált a mester, a vetélőről motolálódott a selyem, a könnyű aranyszálak átszótték, áthiméztek a harisnyákat, melyek a császárné Josephine, és sok más előkelő hölgy, lábaira készültek.

Ah! a jó idők! . . . Mért nem tartanak örökre?

El kellett menni 1808-ban s vegyharozolni a spanyolháborút, mely oly sok véres esettel gazdagította a félsziget történetét. Rövidke visszatérés Troyesba, a munka ujrakezdése, majd a szövetségesek, Európa fegyverben, az orosz hadjárat s végre a francia hadjárat és a szövetségesek Párisban.

Mikor az öreg idáig jutott visszaemlékezéseiben, érezte, hogy arczába futott a vér, s hogy nyolcnyolcvan éves lábái remegtek a türelmetlenségben. Mit! újra megérheti még az efféle dolgokat? Mit! meg fogja azokat érni?!

Valóban szomorú, hogy ennyit dolgozott, hogy megalapítsa családja hírnevét, hogy ennyit tanult dacolni akarván a német versenyiparral, kár volt életét kockáztatni Burgos, Moskva, Montmirail és Aroiban, s most nála, nála, igen bizony fájdalom volt látni egymás után harcra menni fiait s unokáit, harcolni a francziák iparáért, a becsületért; sajnos most látni az őszhaju aggastyánt egészen magára hagyatva, ő legyen támasza egy 18 éves leánynak, kinek szerencséje s ah! talán élete is e horda kezeiben vannak, mely részéről a császári kabát védőnkéje alatt. Igazán! keserű dolog öregedni a régieknek csakugyan igazuk volt, midőn mondták: Akik ifjan haitak, szerettetnek az istenektől!

Mialatt az ősz így elgondolkozott, s németek folytatták nehéz podgyászai szállítását, Orleans felé.

II.

A kicsiny szalon ajtaja télig kinyílt. Őde arczoska kandikált be a két szárny között s halk, kellemes hangon suttagá:

— Be lehet jönni nagypapa!

— Igen, igen Lujzám, lepj be s jöjj ide, leülni mellém . . . De honnan jössz? Ugy nézel ki, mint Mayer Constance kisasszony, kit Pрудhomme elhagyott, a festményen.

S midőn a fiatal leány homlokáról elsímítani akarta az alkalmatlankodó fürtöket:

— Hagd, hagyd — mondá az öreg — szeretlek így látni. Ez nagyanyádra, jó Lucielomra emlékeztet, akihez te minden ízében hasonlós vagy.

— Valóban? nagypám — kérde Lujza behízegő hangon. Mondd csak hogyan s mennyiben hasonlítok hozzá?

— Máskor, máskor! viszonzá az agg. Most kedves kisasszonykám számot fog adni cselekedeteiről. Három óra van s dél óta nem látam. Magára hagyta szegény öregét. Hálátlan. Ugyan hol volt?

Lujza gyengén elpirult, s odatartotta lábhegyét a kályhához, melyről le nem vette tekintetét, mialatt elfogultan mondá:

— De a terrazonon, nagypapa!

— A terrazonon! kiáltott fel szigorúan a nagyszülő. Nem mondtam-e neked, hogy én nem akarom. Hallod! ismétlé erősebben — nem akarom, hogy egyetlen egy is ezen kardhordozók közül, kik minket elragadtak — meglassanak.

Mad kiengesztelődve:

— Látod te nem érted, te nem értheted, mik ök, mit akarnak tenni velünk s mit hazánkcal, nem tudod, mily büszkeség s mily végtelen öröm tölti el keblüket, ha egy francia nő szegzi reájok tekintetét. Én nem aka-

a következő eset mutatja: Néhány nappal előtte alakult meg a Sztoliov-kormány, amikor egy hivatalnok lelkendezve futott hozzám:

— Külön vonatra fűtenek egy mozdonyt. Sztambulov el akarja hagyni Bulgáriát.

Jóformán ügyet sem vettem e szavakra és nyugodtan folytattam munkámat. Néhány pillanat múlva csengették a telefonon. Sztoliov hívott.

Sztambulov utra készülődik, — jelentette a miniszterelnök.

— Szerencsés utat, — válaszoltam én, és Sztoliov is oly megjegyzést tett, hogy ő is örül az elutazásnak.

De Sztambulov nem utazott el és megindította ellenünk a harcot. Ime néhány szemlévény akkori támadásából.

— Ha Sztambulov megint miniszter lesz, Nacsevicset fel fogják akasztani.

— Ha Sztambulov újra hatalomra kerül, Sztoliovot a börtönben naponta megveszözik.

Az egyik minisztert megvesztegetéssel, a másikat sikasztással vádolták, rólam azt terjesztették, hogy perverz hajlamaim vannak és hogy gyilkosságot követtem el.

Nacsevics aztán elbeszélte, hogy mint vállalt tárczát Sztambulov kabinetjében és hogy azért vált meg tőle, mert tovább már nem tűrhette erőszakoskodásait. Sztambulov abszolúte nem értett a közigazgatáshoz és pénzügyekhez és idevágó összes reformjavaslatait megbuktatott. Végül szóba hozta a pétervári deputációt, amely csak a fennálló állapot elismerését kérte. Nem aggódom a jövő miatt, ezölt Nacsevics, kilencz esztendőn keresztül megmutatta népünk, hogy meg tudja védelmezni jogait. Soha sem fogja ezeket feladni s soha sem fog megsemmisülni, még ha az egész Európa is cserben hagyja.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 763.3 milliméter. délután 2 órakor 764.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 18.0$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 20.6$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Jakabffy Tódor öngyilkossága.

Budapest, augusztus 26.

Jakabffy Tódor vasárnap reggel öt és hat óra között agyonlőtte magát. E tragikus végezetnek tíz éves gavallér-pálya az előkészítője. Körülbelül ennyi ideje mult, hogy feljött a fővárosba Jakabffy Tódor csanádmezei birtokos. Atyja gazdag ember volt, de a nagy vagyon a nyolcz testvér között megosztott, úgy, hogy Jakabffy Tódorra csak igen

rom, hogy te őket nezzed Lujza, nem akarom, hogy őket lássad. haligass meg jól — mondá az öreg makacsul.

— Bocáss meg — jó nagyapám — mondá Lujza hirtelen elsápadva s könnyektől elfátyolozott szemekkel. Igaz, engedetlen voltam. De legyen meg édes nagyapám, hogy én kétség kívül megtelekedzem intelmeiről, mint ön mondja — mindig, mert nem értem őket. Minden reggel, ha felkelek felteszem magamban, ma nem megyek a terrasra, nem nyitok fel az utcára néző ablakokat, nem fogok az előcsarnokba sietni, midőn az utcaajtón csengetni fognak, amig Marianne a kaput zárja. Meggyónom atyám, hogy nincs nap, midőn e három feltevés közül legalább egy ellen ne véténék. Rendesen nem sokáig vétkezem, tette hozzá gyenge mosolylyal, de ma meg kell vallanom, hogy...

— Hogy már régen vétkezel. És mért?

— Ime nagyapám, inkább megmondom mindjárt, mondá Lujza határozottan s meggyónok mindent, ön kutatott szívembe már két hó előtt.

Két hónap hosszú idő, tudja-e? Tehát két hónapja, hogy a német hadsereg átjött a városon s itt megállapodott, két hónapja, hogy halljuk a pokolbeli zajt s az éjjeli gyalogör Wer da! Wer da! kiáltását. Bizonyosan tudja nagyatyám, hogy én is gyűlölöm ezeket az embereket, akiket utálom s gyűlölöm egy napig sem szünik meg tanítani. S most mit beszéljek? én nem remegnék szemről szembe nézni velök. És aztán még ők városukat körülkerítve tartják, minket tönkretéve és elfog-

kis osztályrész jutott. Jakabffy Tódor kevés pénzével szerencsét próbált a váci-utcai Korona kávéházban, s hol abban az időben szerencsejáték járta az egyik külön helyiségben. A szerencse kedvezett a vállalkozó fiatal embernek, úgy, hogy tétjeihez képest kisebb-nagyobb összegeket nyert a kártyán.

Jó ismerősei révén tagja lett a nemzeti kaszinónak. A játékot úgy a lóversenyen mint a kártyán itt is folytatta és pedig elég nagy szerencsével. Nemsokára maga is versenylovakat vett és tartott s neve ösmertté lett a sportkörökben. Ettől az időtől fogva Jakabffy Tódor úgy élt, mint akármelyik nagybirtokos mágnás és istállótulajdonos.

Jakabffy két ízben is eljátszotta mindenét, de veszteségeit újabb nyereségekkel tudta pótolni.

Igy tartotta fenn magát évek során át. Ezelőtt mintegy két esztendővel ismét vesztetni kezdett. Akkor már a börzén is játszott és főképpen ott érték igen nagy veszteségek. A veszteségeket nagyuri barátainak bizalma folytán élvezett nagy hitele révén pótolta ideig-óráig, de teljesen nem volt többé képes azokat elenyésztetni: azóta állandóan adósságokkal küzdött. Versenytállóját kénytelen volt felosztatni s lovait eladni.

Az utolsó időben Jakabffy helyzete mindinkább válságos lett.

A mult év december 31-ik napján megütötték a dobot kis birtoka fölött. Az az uri társaság a melyben Jakabffy forgott, igen kényelmetlenül kezdte magát érezni, mikor Jakabffy anyagi bukásának részletei mindinkább nyilvánosakká lettek. De Jakabffy minden erejével igyekezett magát fentartani. Csakhogy börze- és kártyaadósságai annyira felszaporodtak, hogy megközelítették — mint mondják — a negyedmillió forintot.

Jakabffy dolgait a kaszinó tagjai bizalmas körben többször is tárgyalták.

Körülbelül egy hete annak, hogy a Stefánia uton levő parkklubban az a hír terjedt el, hogy Jakabffy kiment Amerikába. A hirt Pázmándy Béla klubtag is megemlítette a Rohonczy Gedeon országgyűlési képviselő, a ki akkor szintén jelen volt, olyanformán nyilatkozott, hogy az az ur (Jakabffy) igen jól tette, hogy kiment Amerikába, mert viselt dolgai ugyanis olyanok, hogy uri társaságban nem lehetett volna öt tovább megtűrni.

va tartva, mag mindnyájan a házak csendjében sirunk, a virágok megszűnnek nyilni s a madarak énekelni. Hogy kívánhatja tölem édes nagyatyám, hogy én ellen tudjak állni az utolsó rózsáknak s háznak verebeinek? Oh én annyira szeretem őket. Az a nagy thea-rózsza a bal szögletben, tudja melyik tele van nyiló rózsákkal. A piros mely júniusban biborrózsákat ad, ma halványabb színben virágzik s tán még szebb. A rózsaszínű rózsák halványak, mintha a nyár meleg sugaraival elvitte volna színiük élénkségét és a sárgák, a szép Marochal Niel-ek a fal mentén — visszatükrözik a bőr sárgás színiét. Aztán minden este egy egész csapat bogárka repdes, mintegy öntudatlanul, a lepihenés előtt a nyugvó nap aranyos sugaraiban. S szép látni őket a fogyma gyertya lángjában, mely maga is már több apró bogárkát zár láng kupjába, melyeket ugyan már fel nem ismerhetek, de mi oly szép, hogy...

— Elég Lujza, — mondá kevélyen az agg — elég. Amit te itt madarak, bogárkák s más állatokról beszéltél, az a hadjárat, melyről te regélsz. Mi vagyunk a szélben eltévedt állatok, bejutva undok férgek birtokába. Mikor fognak benrűnket ketőnket e ragadozók elfogni?

De te rózsák s virágokról beszéltél, melyeket te oly nagyon szeretsz — mondá kedves gyermekem hogy meg dolgo a glyoíneuek, mely az épület balszárnyának falára támaszkodik?

Másodszor virágzik, ezer fűrtős virágjának illatával bebalzsamozza az egész épületrészt.

De a hir valótlannak bizonyult és Rohonczy Gedeon erkölcsi kötelességének tartotta, hogy a megjegyzés, a melylyel Jakabffy ellen a háta mögött élt abban a tudatban, hogy kivándorolt Amerikába, Jakabffynak a szemébe is mondja. A nemzeti kaszinóban találkozott Jakabffyyal és akkor csakugyan szemben is ismételte szavait.

Jakabffy a sértő kifejezésért elégtételt kért segédei Uchritz Zsigmond báró és Kézser Miklós cs. és kir. kamarás által.

Rohonczy Gedeon segédei a lovagias elégtételadást becsületbírósi itélettől tették függővé.

A becsületbírósi össze is ült. Tagjai Jakabffy részéről Keglevich István gróf és Szemeré Miklós, — Rohonczy részéről pedig Tisza István és Miklós Odön lettek. A becsületbírósi elnökévé Károlyi Tibor grótot választották meg a becsületbírák.

Ez a becsületbírósi már pénteken este is összeült, de itéletet nem hozott, mert a vádpontok egyikére nézve Andrásy Géza grótnak személyes megjelenése és kijelentései váltak szükségessé. Andrásy Gézát, a ki Londonban volt éppen, távirati uton hívták meg a fővárosba. Tegnap érkezett meg és ekkor Károlyi Tibor gr. elnök összehívta a becsületbírósiat.

Szombaton este ült össze a becsületbírósi és megkezdte a tárgyalást, a melynek folyamán többeket kihallgattak: köztük Rohonczy Gedeont, Andrásy Géza grótot, Jakabffy Tódort és másokat.

A becsületbírósi a nemzeti kaszinó egyik földszinti termében ülésezett. Jakabffy érthető izgatottságban várta a tanácskozás eredményét a szomszédos régi Kamon-féle kávéházban, a hol ügyvédje vele együtt volt és igyekezett az izgatott embert megnyugtanni. Reggel fél három órakor az ügyvéd elment, mert korán reggel hivatalos dolga volt.

Körülbelül öt órára járt az idő, a mikor a becsületbírósi itéletét kihirdette.

Az itélet kimondotta, hogy Jakabffy Tódor lovagias elégtételadásra vagy vévésre képtelen.

Jakabffyt, a ki a Kossuth-utcán fel a alá sétálva várta a becsületbírósi döntését, a diszkvalifikáló itélet mélyen lesújtotta. Megköszönte segédeinek odaadó fáradozását és hoz-

Nem fiatal s mégis . . . . . egy növénynek . . . . várj csak . . . , tíz . . . husz . . . huszonkét . . . , igen 22 éves ez a glyoíne. Egy kertészem ültette ép az nap, midőn a februáriusi forradalom kitört. Nemsokára aztán a császár, a mai — elnökké kiáltott és . . . De mit beszéllek én neked? Ezek oly dolgok melyek alig érdekelhetnek. Beszéljünk tovább virágainkról . . . . Te megfosztva érezd magad hogy nem láthatod s nem ápolhatod őket kedved szerint?

— Oh igen édes atyám! S nagyon fáj az is, hogy nem élvezhetem a tiszta, friss léget a ragyogó napot, ha nem akarom önt megbántani s ön iránt engedetlen lenni. Ez az évszak, ha kedvező, ugyánálunk gyönyörű. Annál inkább ma, nézze csak!

S Lujza a szalon egyik ablakához lépett, felhústa a függönyt s Charlet ur egy darabka kéklő eget látott meg, némely helyen oly sápadtan, mintha a nagy esők halványították volna meg, e helyeken könnyű átlátszó ezüst felhők futkostak ide s tova úzve a keleti szellőtől. S az agg helyéről láthatta a nyárfák bogernyőjét, melyek elválaszták a keretet a szomszédától, látott egy arasznyi repkénynyel befuttatott falat, egy kissé távolabb házának árnyékát, melyek magaságuk szerint változva terjedtek a távolba.

Mindez csendes, mosolygó képet öltött magára, mely feledni s nyugodni hitt.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Augusztus 27. Kedd. Róm. k. h. naptár: Kal. József. — Protestáns naptár: Kal. József. — Görög-keleti naptár (augusztus 15.): Nagy Boldogasszony. — A nap két óra 18 perczkor, nyugszik 6 óra 50 perczkor.

szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjmentes.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— Személyi hir. Bonts Döme kir. közjegyző vasárnap hazaérkezett Karlsbadból és hivatalát ismét személyesen vezeti.)

— Dániel Ernő Aradon. A fa- és fémipari iskola ünnepélyes megnyitása alkalmából Dániel Ernő kereskedelmi miniszter Vöröss László államtitkár kíséretében október hó 1-én Aradra érkezik.

— Emlékoszlop Rozsnyay Mátyásnak. A budapesti „Gyógyszerészet”i Közlöny” legutóbbi száma vezércikkben emlékezik meg a nemrég elhunyt Rozsnyay Mátyásról. A kartársi szeretet legmelegebb hangján szól a megboldogult jeles, aradi gyógyszerész érdemeiről, kinek kutatásai és találmányai országszerte a legnagyobb elismerésben részesültek. A vezércikk ezek elmondása után azzal a nemes eszmével foglalkozik, hogy Rozsnyay Mátyás érdemeinek elismerésül emlék-oszlop állíttassék fel aradi sírja felé. Az akcióját maga a „Gyógyszerészet”i Közlöny” vezeti és a gyűjtést az emlék oszlopra már meg is indította. A „Gyógyszerészet”i Közlöny” ugyancsak azon száma tárczában is foglalkozik Rozsnyay Mátyással.

— Az aradi villamos vasut. Köztudomásu dolog, hogy a Neuman-testvérek Aradon egy villamos vasutat terveznek. Ennek közigazgatási bejárást a kereskedelemügyi miniszter folyó hó 30-ára tűzte ki, mikor is a miniszterium képviselőjében Vértessy Kálmán titkár Aradra fog jönni. A bizottság tagjai a városházi kisülésteremben találkoznak, délelőtt 9 órakor.

— A házfizred gyakorlaton. Az Aradon állomásozó 33. gyalogezred pénteken éjjel gyönyörű éjjeli gyakorlatot végeztett a pankotai hegységeken. Vasárnap reggel fél háromkor kezdődött az indulás Bokszeig felé. A legénység a hercegi lak előtt sorakozott, honnan reggel fél négykor indult el. Aznap egész Bokszeig haladtak, kevés pihenővel. A legénység igen szépen viselte magát, s a menetelés alatt ismét tanujelét adta jeles kiképzetésének.

— Az új esperesek és felügyelők. Még az egyházi felső fórumok jóvá sem hagyták az ág. ev. békési esperesség három részre történő megosztását, már is a jövő esperesek nevei hallatszanak. Előre lehet mondani, hogy a következő jelölteknek van a legtöbb kilátásuk: A békési kerületben: Veres József és Csermák Kálmának, az arad békésiben: Koren Pálnak, a csanád-csongrádi kerületben: Czinkotoky Márton, vagy Petrovits Somának. Az esperességi felügyelők nevei is hallatszanak: A békési esperességben Zsilinszky Mihály, vagy ha a tevékeny államtitkár ez idő szerint nagy elfoglaltsága miatt nem vállalná a megnevezést, az esetben kétségtelenül Havias Dániel országviseelő, az arad-békésiben: báró Solymosy László vagy Háss Sándor, a csanád-csongrádi kerületben: Kemény Mihály, vagy Moltz szentesi inspektor. Tudvalevőleg az esperesekre és esperesi felügyelőkre az egyházak odahaza szavaznak és szavazataikat sárt jevelben küldik el. Megjegyezzük, hogy az esperesség megosztására vonatkozó határozat már január elsejével effektuálható lesz, mert e hó 28-án a kerület a még október folyamán az egyetemes gyűlés is megtartatik, s hogy a határozat jóvá lesz hagyva, abból sejtethető.

zátette azt is burkolt szavakban, hogy neki már nincs mit keresni a társaságban. . .

Házafelé ment Szentkirályi-utozai lakására. Időközben találkozott három uri ember ösmerősével, a kik kérdősködtek az ügyéről. Jakabffy őszintén elmondta, hogy a becsületbiróság hogyan ítélte azután elbucszván az uraktól, megjegyezte, hogy ő most hazamegy és a gyónló vi magát.

Ösmerősei azt tanácsolták neki, hogy menjen ki Amerikába s kezdjen ott új életet. De Jakabffy fejét rázva kijelentette, hogy ő tudja, mivel tartozik azoknak, a kik vele barátok voltak és egy társaságban voltak és azzal sietve elment lakására.

Jakabffy a Szentkirályi-utoza 36. száma alatt lakott az első emeleten. Lakása — egy elegáns garzon-lakás — az előszobán és komornyikjának a szobáján kívül nappali, hálószobából és szalonból áll.

Mikor haza érkezett, levelet irt és átadta komornyikjának, Rajcsányi Istvánnak, azzal az utasítással, hogy küldje el Czukor Sámuel dr. ügyvédnek a nagykorona-utoza 8. száma alá. Rajcsányinak feltűnt gazdája izgatottsága és mikor a levelet elküldte a házmeister által az ügyvédnek, visszament a gazdához a szobába. Jakabffy igen idegesen rászólt, hogy hagyja őt magára.

— Jaj, nagyságos uram, — szölt a komornyik, — rosszat sejték, azt hiszem, valami baja van.

— Dehogy van! — szölt rá Jakabffy. — Csak menjen ki, majd féltíz órakor értem jön a kocsi, akkor keltsen fel.

A komornyik erre kiment. A kocsinak az emlegetése kissé megnyugtatta, mert Jakabffy az utolsó napokban minden reggel kecsin ment ki egy fővárosi lövöldébe s ott pisztolylovásban gyakorolta magát.

Reggel félnyolc óra tájban kapta meg a levelet Czukor dr. ügyvéd. A levél, melynek kissé kuszált sorai rávallanak az írójának a lelki állapotára, szó szerint így hangzik:

Kedves ügyvéd ur!

A becsületbiróság diszqualifikált, becsület nélkül élni nem kívánok. Midőn e sorokat vette, már megsszünem szenvedni.

Éljen boldogul, köszönöm szives odaadását. Igen sajnálom Andrásy Gézá, hogy magát ily dologban odaadta, jó és nemeslelkű ember, de győnge volt. Kérem az igazságot megmondani, hogy tudják meg;

Isten önnel

Budapest, 1895. aug. 25.

szencsón hiva

Jakabffy Tódor.

Czukor dr. kit a levél ágyában ért, gyorsan felöltözött, bérkocsiba ült és Jakabffy lakására hajtatott.

Ott már eléje jött Rajcsányi és örtült az ügyvéd megérkezésének, mert — mint mondotta — gazdája nagyon izgatott és ő rosszat sejt.

— Hogy tudta magára hagyni gazdáját? — kérdezte az ügyvéd a komornyiktól.

Az elmondta, hogy a gazdája kiküldte őt, mert, mint mondotta, le akart feküdni, aludni.

Czukor drt, kissé megnyugtatta a komornyik elbeszélése, de azért meghagyta neki, hogy menjen be hozzá és nézze meg nincs-e valami baja. A komornyik alig lépett be a gazdája hálószobájába, máris rémülten szaladt ki:

— Jaj, a gazdám! Jöjjen be gyorsan, ügyvéd ur! Vége van! . . .

Az ügyvéd besietett a komornyikkal együtt a hálószobába.

Jakabffy Tódor ott volt az ágya előtt félig guggoló, félig fekvő helyzetben, amint az ágy széléről lecsuszhatott, átlőtt halántékkal; kezében görcsösen szorongatta revolverét.

Hiába próbálgatták élesztgetni: halott volt.

Czukor dr. telefonozott a rendőrségnek, ahonnan jött egy tisztviselő, aki intézkedett a holttestnek elszállításáról és a lakást lepecsételte. A holttestet bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Jakabffy öngyilkosságának a hite már dél előtt saájrol-sájra járt: a fővárosban.

Tizenegy órakor Kohonczy Gedeon kocsin jött Jakabffy lakása elé s amikor meghallotta, hogy a holttest már künn van a halottasházban, oda is elment.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviritái szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augustus 27. —

Változó felhőzet, — Zivatarok. — Hősüljedés.

Csere.

Emlékszik-e Nagysád, mikor egy őszi délután a kertben sétáltunk és ott nézegettük a mulandóságnak induló virágjleveleket?

Eszébe jut-e néha, hogy akkor milyen furcsa is voltunk mi? En vakmerő tekintettel futottam be nagysád igéző alakját, két szemét lámultam, akár csak egy csacska kis gyerek. Nagysád is jó kedvében volt, mint bizalmasokhoz illik, az óra láncszomon lévő kis szivecskével játszott: és én ezalatt szőke göndör haján igazítottam valamit, habár nem is igen kellett volna, mert úgy állt az, mint a patyolat. Kérdem mindezekre, emlékszik?

*

Egy év telt el azóta. Engem a hivatás más városba szólított. Bármilyen rosszul esett nekem a válás, nem tehettem mást — eljöttem. Bánatom véghetetlen volt, midőn láttam, hogy nagysád is bänkodik. Levele, melyben elbucszik tőlem, bizonyítja legjobban.

Mit is irt csak?

Kedves Barátom!

Nem tudom mi vonz Önhez. Talán Önnek rokonszenves személyisége kötötte össze barátságunkat. Nagyon megszoktam Önt, — nagyon. Nem is hiszi, mint fáj nekem, hogy Ön messze el megy tőlünk, nem lesz a ki életemet kedvelté tege. Nem lesz a ki estenként elbeszélget a boldogságról, s . . .

De hagyjuk ezt! Ön elmegy — En szenvedni fogok, Ön feledni fog. Ha szabad ideje lesz, gondoljon néha rám is. Megteszi? . . . Isten önnel! Jó asszonya: Berta.

A levél elég jól hangzott. Higyje el asszonyom, hogy én is sajnáltam Önt. Csak az vigasztalt meg némileg, hogy a városban hátha talállok még egy fiatal szőke asszonyt, a kinek olyan kedves két szeme lesz, a kinek a haján annyit igazíthatok, mint a Kegyedén.

Az isten tudja, hogy-hogy nem, találtam. Olyan két szeme van, hogy a Nagysádeva: mindenben megegyezik. Két hétig nem akart úgy beszélni, mint Nagysád, de azután úgy beszélt.

Tegnap este meghitt vacsorára.

A kis Jőssi fia mellé ültettek, a vacsorán. A pajkos kölyök az ölembe kívánczozott, bajszomon néha jó nagyot rántott, a kis gonosz nem értette úgy, mint Nagysád. Elég fájdalmas volt az igaz, no de hát az anyja kedvéért, édes istenkém, mit nem lehet kiállani.

Végre is elaludt a gyerek, jókora fejét vállamra ereszté, s csak egy félóra múlva kérdeztam meg udvariasan:

— Talán ágyba kívánczozik a kicsi.

— Igen-igen. No lássa Pista, maga miért nem szól? Eat a nagy gyereket így tartani! Nem fáradt el?

— Nem asszonyom! Kárpótol érte az itt lét. Most hirtelen a cselédet hívta be, s a gyereket nyugodni vitték.

Magunkra maradtunk, mert megjegyzem a férj nincs ide haza. Beszéltünk mindenről.

A haján neki is igazítottam valamit. Egy-egy fűrtöt fehér nyakán majd arább, majd odább hustam. Nem akarok unalmas lenni, csókot is kaptam.

Beszélgésünk között tudtam meg tőle, hogy ő Nagysádnak a — h u g a, a ki a barátságért ép úgy leikecsdik, mint ön asszonyom.

Megbocsátat ugy-e, ha az Önök családjában maradok, ugy-e, nem az én hibám, ha ez a boldogos ugy szereti a szőke asszonyokat?

— Nemde asszonyom?

(V. 6.)

hogyan az eszperenzség megosztását a kerület sűrűsége és az a jobb egyházi adminisztráció szempontjából az ev. hívek egyetemes akarata.

— Az aradi Hadik-huszárak löversenyje. Az Aradon állomásozó 3-ik huszárezred tisztikara a délután löversenyt rendez, este pedig a „Fehér Kereszt” nagyertermében táncestélyt ad. A löverseny helyeül a Szentleányfalva felé vezető országot mentén a Gutzjahr-féle gyár közelében levő gyepetért jelölték ki. A különben is érdeklő várta löversenyt azon körülmény, hogy könnyebben hozzáférhető, még látogatottabbá fogja tenni. A győztesek számára értékes tisztelettárgyak láthatók a saalékzerész üzletében; így egy ezüsttel díszített likör-szerviz, ezüst fogantyús lovagló ostor, ezüst dohány szelenczék, aranyóra fityegő lánczozal, ezüst óra. Ugy a löversenyre, mint az esteli bálra a meghívókatszétküldte a tisztikar. A meghívó egyszersmind belépő jegyül szolgál a bálra.

— Papszentelés. A Debreczenben szeptember 21-én tartandó ev. ref. egyházkerületi közgyűlés alkalmával lelkész-avatás is lesz. Többek közt ekkor tesszik le az únnepélyes eskütsavattnak fel jelenlegi lezhénnük lelkészeivé Csécsi Imre aradi és Fogarassy Bálint radna-lippai ev. ref. lelkészek.

— A városi tandíjmentesek. Az aradvárosi községi iskolákban a szegényebborsú szülők jobb előmeneteltű gyermekei tandíjmérésűes, illetve tandíjelengedésben részesülnek. A szülők, kik a kedvezményre igényt tartanak, most jelentkeznek a főkapitányi hivatalnál. Berecz Ferencz alig győzi a sok kérelmezőt, kiknek száma a tegnapi nap folyamán megközelítette az ötszázat.

— Lelkészválasztás. Popovics Elek ottlakai lelkészt, négy pályázó közül a békési gör. kel. egyház lelkészévé választották meg.

— Utjavítások a megyében. Az aradmegyei kőutakat, amelyek a használat folytán megrongálódtak, most kaviçosolják. Az utak mentén rengeteg tört kő fekszik, melyeket még az őszig szerete fognak szórni utjavítás végett.

— Van munka! Orosháza munkásainak tulnyomó része folyton azt hangoztatja szóval és a szocialista lapokban írásban, hogy nincs munkájuk s nem képesek kereani és családjuk küzd, nyomorog, éheznek stb. Ez előtt két héttel a mezőhegyesi cukorgyár igazgatója egy hivatalnokot küldött Orosháza azzal a megbízással, hogy fogadjon fel annyira munkást, a mennyit csak tud. A hivatalnok mindent elkövetett, hogy sok munkást szerződtessen, de nem kapott. Mielőtt azonban elutazott volna, a templom előtt is kihirdette, hogy a ki dolgozni akar, az kap munkát, csak jelentkezék. De eddigelé egyetlen egy munkás sem mutatkozott.

— Elfogott rablógyilkos. Osabáról írja levelezőnk, hogy ott tegnap délbén a vasuti állomás éttermében Benkő orosházi rablógyilkost egy postás felismerte. Azonnal jelentést tett a csendőrségnél és Benkőt éppen abban a pillanatban tartóztatták le, mikor az induló vonat-ra fel akart szállni. A rabló, a ki garázdalkodásaival állandó rettegésben tartotta Békésmege elhagyatott vidékeinek népét, régebben csendőr volt. A csendőrségtől megszökött és a rablásra vetemedett. Hasztalan üldözték, nem birtak nyomára jutni, míg végre tegnap a véletlen a rendőrség kezeibe szolgáltatta. Most vasra verve Gyulára kísérték, a hol a kir. ügyészség azonnal lezáratta.

— Boszuálló asszony. Székudvaron egy asszony kegyetlen boszút állt egy fiatal és nála szebb menyecskén, a miért a férjét elcsábította tőle. Marton Pávelné, az elhagyott asszony tegnap elment a vetélytárs Adok Stefánné lakására és az egyedül levő, alvó asszonyt maró luggal leforrasztta. A szerencsétlen életben maradásához kevés a remény. Martonnét a csendőrség elfogta.

— Rejtélyes rablógyilkosság osimű, szombaton megjelent hírtünkben az van elmondva,

hogyan Kriśán Vaszeli ra v n a i lakos Dézna község határában rabló támadásnak esett áldozatul. Mint utólag értesültünk Krisán Vaszelie hó 21-én a hajnali órákban hazulról elindulván, a Belényesi heti piacra szándékozott menni. Aradmegye határából kiérve a Bihar megyei Tarkicza község határában reálöttek de nem találták, erre ő megfutamadott mire még egy lővés érte, a mely jobb lábán megsebesítette. A meglőtt ember összeesett, mire az elősietett rablók tompa eszközzel fejbe verték és 130 frjtát elrabolták. A szerencsétlen ember később feltápáskodván, a monyászi határban fekvő erdő őri lakhos vánszorogott, honnét szekérral Dézúra vitték. Sérülése eléggé súlyos magyan, de nem élet veszélyes és életben maradásához van remény.

— Iskolakönyvek bekötése csinos kiállításban és olcsó árban eszközölettek az Aradi nyomdarárszvénytársaság könyvkötészetében Arad Csanádi-palota Józsefőherczeg-ut 22.

— Agyonlőtt kapitány. A huszonhatodik számú esztergomi cs. es kir. gyalogezerednek Weisz Sándor nevű szakaszvezetője Komáromban néhány nappal ezelőtti gyakorlat közben agyonlőtte a kapitányát, mert az következetesen üldözte őt. Weisz budapesti születésű, huszonhároméves kereskedőeségű, tehát intelligens ember, aki mindjárt bevonulása után sarzsit kapott és irodai szolgálattételre osztották be. Időközben azonban Weisz száasa új kapitányt kapott, aki nem szivelhette őt és aki ellenszenvét uton-üttélen érezettete vele. A kapitány egyre-másra büntette a szerencsétlen szakaszvezetőt és nem nyugodott addig, amíg ki nem üldözte az irodából és Weisznak a nehéz századgyakorlatokat kellett végeznie. Ehhez nem lévén hozzáeszközva, ezután még több büntetést kellett szenvednie ami annyira elkésesítette, hogy gyakorlat közben éles töltést tett a fegyverébe és egész közel lépre a kapitányához, agyonlőtte. A gyilkos katonát azonnal elfogták, de sikerült neki levelet küldenie a börtönből a fővárosban lakó rokonaihoz, amelyben érzékenyen bucsut vesz az álettől és biztosítja szeretteit, hogy nem tehetett másképpen. — (Ha csak a „nehéz századgyakorlatok” miatt lett gyilkossá, nem volt igazza, mert hát ezeket is csak kell valakinek végeznie!)

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— Az aradi korcsolyázó egyesület f. évi augusztus hó 27-én déli 12 órakor a kaszinó-egyesület helyiségében (Vasszálloda) választmányi gyűlést tart.

TANÜGY.

Beiratás.

Az aradi községi polgári iskolájánál a magánvizsgálatok augusztus 31-én d. e. 8 órától kezdve tartatnak meg. A magánvizsgálatokra vonatkozó miniszteri szabályzat 53. §-a értelmében „azon folyamodó, a ki a részére engedélyezett magánvizsgálaton nem jelentkezik, csak ujabb folyamodásra utjárd és csak a következő szabályesú határidőben bocsátható ismét magánvizsgálatra.”

A kik tehát augusztus 31-én a részükre engedélyezett magánvizsgálatra nem jelentkeznek, azok legközelebb csak is karácsonykor tehetnek vizsgálatot.

A középiskolából a polgári iskolába átlépő tanulók felvételi vizsgálatáa, valamint a polgári iskola negyedik osztályában bukott tanulók javító vizsgálatáa augusztus hó 31-én d. u. 3 órakor tartatnak meg.

Aradon, 1895. aug. 24.

NIEDERMAYER TÓBIÁS,
polg. isk. igazgató.

(—) Az aradi kir. főgymnasiumban a beiratás szeptember hó első három napján d. e. 9—12-ig és délután 3—5-ig történik. Szeptember 1-én csak III. oszt. tanulók vétetnek fel. A július elején beiratkozottak tartoznak szeptember 4-ig az illető osztályfőnöknél jelentkezni és bemutatni felvételi igazolványukat; ellenkező esetre a belépésre való jogosultságukat

valamint a felvételi díjat is elvesztik. Az első izben belépők és a más intézetből jövők a bizonyítványon kívül a születési bizonyítványt és a másodoltási igazolványt bemutatni tartoznak. A felvételnél fizetendő díjak összege 6 frt 70 kr. — A potló vizsgálatok ideje aug. 30-a d. u. 3 órakor, a javítóvizsgálatok ideje aug. 31-e d. e. 8—12-ig (egy tárgyból) és d. u. 2 órakor (két tárgyból.) E vizsgálatok rendje az intézeti fekete táblán olvasható.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* „Uj Idők”. Szépirodalom, társadalmi filozófia, természetleírás, költészet és festőművészet, ezek az elemek, melyekből az „Uj Idők” minden egyes száma alakul. A megjelenés 36. számában van még egy kiváló becsű történelmi ereklje is: Kossuth Lajosnak egy eddig meg nem jelent levele, amelyben a saját szívvilágáról értekezik. A többi, magas niveaun álló cikkeket Hercegferecz, Bródv Sándor, Mikszáth Kálmán, Szabolcska Mihály, Liposey Adám és Milkó Isidor írják. A kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. szám) ezt a számot bárkinek kívánatra ingyen megküldi mutatóképen.

* „A Magyar nemzet története.” (Szalay-Bároti) cs. füzetes vállalatból most jelent meg a 20-ik füzet, melyben dr. Bároti Lajos az Anjouk korát rófezve, Károly uralkodását tárgyalja, melyet befejezve, Nagy Lajos király dicső uralkodása leírásába fog be. A füzethez egy igen szép műmelléklet „Dezső vitéz fölálodozza magát királyáért” — (Molnár J. festménye) van csatolva. A szöveg közzé nyomott képek a következők: Károly király pecsétjének előlapja. (Az Orsz. Levéltárban őrzött eredetiről, mely a király egyik 1323-iki oklevelén függ Károly Róbert pecsétjének hátlapja, flórenczi arany, Károly Róbert-féle arany forint, Károly Róbert ezüst garasa, XIV. századi magyar főúr (Dörre Tivadar rajza a Képes Krónika nyomán), Bajor Lajos (Münchenben levő siremlékeről), János cseh király mellszobráa, Kázmér lengyel király mellszobráa, V. Károly cásár mellszobráa, kezdő „u” betű N. Lajos 1365-iki oklevelén. (Az Orsz. Levéltárban őrzött oklevél másolata.)

* Róza Sándor a szabadságharcban. Az 1848/49-iki magyar Szabadságharc története című nagy munkának most jelent meg a 42-ik füzet, melyben Gracza György rendkívül érdekesen írja le Róza Sándor 1848-iki szereplését. Egészen új alakban látjuk a hírhedt betyárt, a ki száz főnyi lovas csapatjával szörnyű pusztítást tett a fellázadt rászok közt. Igen szépek a füzet képei, különösen érdekes a magyar bankóprás maradványainak a bemutatása. A képek a következők: Ösztrák hadilobogó. Honvéd attila. Dunykov honvédeszredes. Vécsey tábori látósője. Történelmüda a honvédségnél. Oláh prefektek kardja. A honvédség fegyverei. (Az aradi ereklje muzeumtan őrzött eredeti után.) Bohusné-Szögyény Antonia. 1848/49-iki magyar bankóprás maradványai. Az aradi vár szükségpénze. Bem arczképe, Petőfi Sándor rajza. Pénznungtatvány.

* Jókai egy diszműről. Mikor az „Egyetértés” kiadóhivatala a „Röptében a nagyvilág körül” című diszműnek magyar kiadását rendezte, tudta, hogy a mű szépsége mindenesetre általános rokonszenvel fog találkozni, de oly fényes sikerrel, a minőt e munka alig három hónap alatt elért, meg álmodni sem merészkedett. A regényírás megemestere: Jókai Mór a következő levelet írta a „Röptében a nagyvilág körül” című diszműről: „Tisztelt uram! Az ön által kiadott „Röptében a nagyvilág körül” című diszművet régóta ismerem s a művészi kivitt a képekben dicsérendőnek találok. A magyar kiadásban ki-pótolva látom a hiányt, mely szerint Magyarországról nem vétetett tudomás: a hazai képek is kitűnnek. Ajánlanám Önnek Erdélyben, a Detonáa bazalthegy fölvetelét, a mi egyike a legimpozansabb természeti alkotásoknak (Abrudbánya mellett). Köszönöm a megtisztelő küldeményt s maradok igaz tisztelője, dr. Jókai Mór, s. k. Budapest, 1895. augusztus 3-án”. Eddig a diszműből tisfüzet jelent meg, mindegyik 16 művészi tókélyű fényképmásolattal. A 10-ik füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapesten, mely előfuzeteket is el fogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krrel; 8 füzetre 2 frt 80 krrel; 4 füzetre 1 frt 40 krrel.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
 A »Bud. Tud.« jelenti: Ma több óráig tartó minisztertanács volt.

Anyakönyvvezetők kinevezése.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A »Bud. Tud.« jelentése szerint **P e r c z e l** kinevezte a györmegyei anyakönyvvezetőket. A hiv. lap holnap közli a kinevezéseket.

Magyarország szesztermelése.

Budapest, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A »Bud. Tud.« Magyarország szesztermeléséről és szeszadóbevételeiről júniusban valamint az 1894. szeptember elsejétől folyó év június hó végeig terjedő időszakban azt jelenti, hogy az összes szeszadó júniusra 1.854.263 frt és a fenti időszakra 23.019.372 frt 40 kr.

»Szegedi Panama.«

Szeged, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A »Népszava« szocialista lap »Szegedi Panama« című mélyen sértő cikkéért **L á z á r György** helyettes polgármester fegyelmi eljárás megindítását kérte maga ellen. A lap ellen sajtópört indítanak.

Harcz a rendőrökkel.

Szarvas, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 Egy **Maleczky** nevű munkást egy rendőr brutálisan megtámadta, ami nagy riadalmat idézett elő. — A munkás nem hagyta magát, a rendőr segítséget szerzett, a munkáshoz is többen csatlakoztak a népből, úgy, hogy nagy és általános verekedés lett belőle, — melynek a rendőrök itták meg a levét, s kénytelenek voltak vissza is vonulni. A nyugalom nagy nehezen helyreállt. Maleczky több súlyos sebet kapott.

Öngyilkosság a vasuton.

Zágrab, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
 A budapesti gyorsvonaton **L a n g e n m a n t e l Arnold** eggenbergi földbirtokos öngyilkos lett. Tettének oka ismeretlen.

Nemzetközi magvásár.

Bécs, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
 A nemzetközi gabona magvásár megnyílt. A forgalom csekély, az árak stagnálnak.

A Sipka-szoros emléke.

Szófia, aug. 26. (Saj. tud. távirata.)
 A Sipka-szorosra irányított török roham vitéz leküzdésének 18. évfordulóját az idén rendkívüli nagy fényvel ülték meg, az akkori bolgár önkényes légiónak ma még életben levő tagjai előbb a székesegyházban gyűltek össze, a hol **K l e m e n t** metropolita fényes misét czelebrált, azután a fejedelmi konakba mentek, a hol a fejedelem intézett beszédet a több száz főnyi harcászokhoz, a kiknek mindegyikével a fejedelem kezét fogott. Innen zeneszó mellett bejárták a város utcáit. Este zajos mulatságok folytak a város különböző pontjain.

Bulgáriából.

Euxinográd, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
F e r d i n á n d bolgár fejedelem egész polgári és katonai kíséretével a »**Boris**« gőzösön ma délután 2 órakor ószi tartózkodásra ideérkezett.

Rablóvilág

Sofia, aug. 26. (Saját tud. távirata.)
 A bolgár felkelés által teremtett helyzetből kifolyólag az albánok különösen a kusevoji kerület hirhedt rablóik kisebb-nagyobb bandákkal fosztogatják a keresztény falvakat. Egy **I s l á n** nevű arnauta 30 főnyi csapatával Dibra vidékén több faluban a keresztény lakosokra tört, a talált pénzt és értékes holmit magával vitte, az ellenszegülőket véresre verte, **P o p o v á c z** falut pedig felgyújtotta. A csendőrség csapatokat küldött a haramiak ellen; a rablóvezér ezt meghallván az erdőben levágta egy arra járó parasztnak füleit, s azokat kezébe adván, utnak indította a kerületi főnökhöz azon üzenettel, hogy üdvözlí, jó egészségben van. A rablócsapat ellen nagyobb számú katonaságot küldenek ki.

A Brenning-ügy.

Bukarest, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A Brenning-ügyben folytatott vizsgálat csak lassan halad előre, **R e s s u** voltgalatzi polgármestert szentesítették **B r e n n i n g g e l**, ki ez alkalommal szemébe mondotta, hogy huszezer frankot adott neki, **R e s s u** ezt tagadja. A vizsgálóbíró holnap újra ki fogja hallgatni **R e s s u**t, utólag kitűnik, hogy a galatzi szerződések példányainak felbélyegzésénél a kincstárt érzékenyen megkárosították miért is a pénzügyminiszter pert fog indítani a párisi **G e o r g i** cég ellen.

Erdőégés.

Smyrna, augusztus 26. (Saj. tud. táv.)
 A környéken erdőégés támadt, melynek 300,000 fenyő esett áldozatul.

Követek dékánja.

Pétervár, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A »**Swjet**« jelentése szerint a pétervári nagykövetek és követek dékánt választának, ki a czári pár jövő nyáron megtartandó koronázási ünnepélyén Moszkvában bált fog rendezni. **M o n t e b e l l o** gróf francia nagykövetet emlitik, mint dékánt.

A kínai mézszárlások.

New-York, aug. 26. (Saj. tud. táv.)
 A »**New-York-World**« fu-csui jelentése szerint a kínai hatóságok Anglia és az Egyesült Államok kormányzójának erélyes fellépése következtében megengedték, hogy a konzulok jelen legyenek a fu-csui hitérítők ellen elkövetett erőszakoskodások miatt vádolt egyének perének tárgyalásánál. Hat benszülőttre már rábizonyult, hogy a gyilkosságban részt vettek. Naponként történnek újabb elfogatások.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, augusztus 26.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 35000 mru. jól tartott napi árakon.

	mmassa	kilogramm	frt
Tissavidéki	100	83.	6.57 ¹ / ₂
"	200	82.	6.52 ¹ / ₂
"	100	81. ¹	6.55
"	200	80. ¹	6.50
"	450	81. ³	6.42 ¹ / ₂
"	400	81. ³	6.50
"	400	81. ³	6.50
"	900	80. ³	6.45
"	500	81.	6.47 ¹ / ₂
"	800	81.	6.47 ¹ / ₂
"	500	81.	6.47 ¹ / ₂

"	200	81.	6.50
"	500	81.	6.50
"	100	81.	6.50
"	1200	81. ⁵	6.45
"	200	81. ⁵	6.40
"	200	79. ³	6.40
"	500	80.	6.37 ¹ / ₂
"	400	80.	6.47 ¹ / ₂
"	400	80. ³	6.42
"	160	79.	6.32 ¹ / ₂
"	100	79.	6.30
"	100	77. ⁵	6.25
Pestvidéki	200	80. ⁵	6.47 ¹ / ₂
"	200	79. ⁵	6.30
"	300	79.	6.40
"	1000	78.	6.30
"	500	79.	6.40
Bánáti	2300	79. ⁷	6.42 ¹ / ₂
"	1800	77. ³	6.32
"	4500	77. ³	6.30
Felső-tiszai	100	80.	6.30
"	100	79. ⁵	6.30
"	100	79. ⁵	6.35
"	100	79.	6.20
Székesfehérvári Raktárhozon	600	78.	6.40
"	2200	78.	6.40
"	2000	79. ⁵	6.32 ¹ / ₂
"	3900	79. ⁵	6.32 ¹ / ₂
"	2000	77.	6.32 ¹ / ₂
Zab	100		5.70
"	100		5.85
"	100		5.62 ¹ / ₂
"	100		5.60
"	200		5.55
"	200		5.50

H a t á r i d ő ü z l e t. Amerikából tegnap valamivel lanyhább árfolyamokat jelentettek, nálunk változatlanul indult az üzlet, s később élénkebb üzletmenetre úgy buza, mint tengeri valamivel megszilárdult.

K ü l t ő l d: New-York: búzára $\frac{1}{8}$ — $\frac{3}{8}$, tengerire $\frac{1}{4}$ — $\frac{5}{8}$ lanyhább. Chicago: búzára $\frac{1}{2}$ — $\frac{5}{8}$, tengerire $\frac{1}{4}$ — lanyhább. Páris és Liverpool tartott, London tartozkodó.

E r t é k t ő z s d e: Rendkívül szilárdan indult az üzlet s rendkívül erős vásárlásokra úgy nemzetközi mint helyi papirok megszilárdultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	405.—
Magyar hitelrészvény	489.—
Osztrák államvasut	409.—
Rima-Murányi	289.—
Lombard	110.—

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 26. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 25 krajczár, kiscsinyben 52 forint 75 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. — Budapest, augusztus 26. d. u. 5 óra.

Buza bánási u j	6.15 — 6.50
Buza tiszavidéki	6.10 — 6.45
Buza pestvidéki	6.10 — 6.45
Buza fejmegyei	6.10 — 6.45
Buza bácskai	6.10 — 6.45
Roze u j, elsőrendű	5.35 — 5.40
Roze u j, másodrendű	5.30 — 5.40
Arpa takarmány	5.15 — 5.40
Arpa égetni való	5.60 — 5.80
Arpa sörfőzdei	6.90 — 8.—
Zab	5.50 — 5.75
Tengeri bánási	5.45 — 5.50
Tengeri másnemű	5.35 — 5.40
Káposzta-repoze bánási	8.— 8.50
Köles	8.— 8.50
Buza március—április	6.78 — 6.80
Buza szeptember—október	6.38 — 6.35
Buza május—június	6.38 — 6.35
Roze szeptember—október	5.48 — 5.50
Tengeri május—június	4.49 — 4.51
Tengeri július—augusztus	5.38 — 5.80
Tengeri októberre	5.38 — 5.80
Zab március—április	5.35 — 5.87
Zab szeptember—október	5.63 — 5.85
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894	9.55 — 9.60

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 26-án reggel 7 órakor észlelt víz állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzőn:

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vízállás	
			ostimétr.	ostimétr.
Branyicska	+ 17°	derült	+ 16	—
Gyulafehérvár	+ 17°	derült	—	—
Arad	+ 19°	derült	— 129	—
Makó	+ 19°	derült	— 10	—
Szeged	+ 17°	derült	+ 125	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és víz állásokat jelzi.
 A — jel a 0 alatti hőmérsék és víz állásokat jelzi.
 Arad, 1895. augusztus 26.

A m. kir. felgyámornéki hivatal.

Felölös szerkesztő: **Vass Géza.**

M. kir. államv. Bpest-déli Üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel újból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson feleltendő ajánlatok útján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a

m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglői üzletre 15.546/95 számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi szeptember 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térítvény mellett nyújtandók be bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban szintén posta útján a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárához Budapestre 1895. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó s a névértékét meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számítatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereske-

delmi osztályában (külső-kerepesi ut II. ház. II. em. 28. ajtószám) miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitzűött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választshasson.

Budapest, 1895. június hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest-Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8.05	1.55	10. —
Szolnok	"	11.07	3.56	1.35
Csaba	"	2.23	5.52	4.37
Kétegyháza	"	2.54	6.10	5.08
Lökösháza	"	3.12	—	5.26
Kurtics	"	3.28	6.34	5.43
Sofronya	"	3.40	—	5.55
ARAD érkezik	"	3.55	6.52	6.10

Arad-Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul.	11.20	8.18	9.40
Sofronya	"	11.36	—	9.58
Kurtics	"	11.49	8.36	10.12
Lökösháza	"	12.05	—	10.30
Kétegyháza	"	12.23	9.00	10.59
Csaba	"	1.19	9.23	11.44
Szolnok	"	4.14	11.19	2.53
BUDAPEST érkezik	"	7.20	1.10	6.10

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul.	2.30	6.35	4.30	7.02
Glogovács	"	2.44	6.46	4.42	—
Győrök	"	3.14	7.06	5.04	—
Paulis	"	3.31	7.17	5.15	—
Radna-Lippa	érk.	3.53	7.30	5.33	7.47
Konop	"	4.30	7.57	5.57	—
Borzova	"	4.50	8.13	6.13	—
Tótvár	"	5.21	8.35	6.39	—
Soborsin	"	5.40	8.53	6.58	8.48
Piski	"	—	11.17	9.24	—
Gyulafehérvár	"	—	12.51	11.01	11.18
Tövis érkezik	"	—	—	11.20	11.40

Erdély felől.

		éjjel	éjjel	este
Tövis	indul	3.36	3.19	—
Gyulafehérvár	"	3.58	4.04	—
Piski	"	5.07	6.05	—
Soborsin	"	6.34	8.20	4.00
Tótvár	"	—	8.37	4.20
Borzova	"	—	9.02	4.49
Konop	"	—	9.19	5.07
Radna-Lippa	"	7.38	9.49	5.45
Paulis	"	—	10.02	6.01
Győrök	"	—	10.15	6.17
Glogovács	"	—	10.38	6.46
ARAD érkezik	"	8.08	10.50	6.59

Arad-Csaba-Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5.18	8.56
Sofronya	"	5.31	4.18
Kurtics	"	5.44	4.45
Lökösháza	"	6.00	5.18
Kétegyháza	"	6.18	6.18
Kigyós	"	6.31	6.37
Csaba	"	7.07	6.55
NAGYVÁRAD érkezik	"	9.32	—

Nagyvárad-Csaba-Arad.

		délután	délután
NAGYVÁRAD	indul	—	4.25
Csaba	"	7.09	7.12
Kigyós	"	7.24	7.25
Kétegyháza	"	7.47	7.39
Lökösháza	"	8.14	7.58
Kurtics	"	8.38	8.15
Sofronya	"	8.58	8.27
ARAD érkezik	"	9.10	8.42

Arad-Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6.20	11.30	5.00
Uj-Arad	"	6.31	11.54	5.21
Németség	"	6.49	12.19	5.47
Vinga	"	7.08	12.47	6.14
Orczifalva	"	7.20	1.04	6.34
Merczifalva	"	7.31	1.20	6.52
Szt.-András	"	7.43	1.39	7.12
TEMESVÁR érkezik	"	8.01	2.05	7.39

Temesvár-Arad.

		reggel	d. u.	este
TEMESVÁR	indul	8.20	1.12	9.10
Szt.-András	"	8.46	1.41	9.29
Merczifalva	"	9.04	1.59	9.43
Orczifalva	"	9.19	2.15	9.54
Vinga	"	9.42	2.40	10.11
Németség	"	10.00	2.57	10.26
Uj-Arad	"	10.30	3.30	10.45
ARAD érkezik	"	10.43	3.44	10.55

Uj-Szt.-Anna-Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8.00	6.35
Simánd	"	8.31	7.06
Kisjenő-Erdőhegy	"	9.15	7.51
Székudvar	"	9.31	8.08
Sikló	"	9.46	8.23
Otlaka	"	10.00	8.37
Elek	"	10.20	8.55
KÉTEGYHÁZA érkezik	"	10.35	9.10

Kétegyháza-Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA	indul	5.20	3.00
Elek	"	5.33	3.20
Otlaka	"	5.43	3.33
Sikló	"	5.56	3.47
Székudvar	"	6.08	4.03
Kisjenő-Erdőhegy	"	6.25	4.33
Simánd	"	6.43	5.05
UJ-SZT.-ANNA érkezik	"	7.12	5.35

Mezőhegyes-Kétegyháza.

		d. e.	este
MEZŐHEGYES	indul	8.00	7.00
Kamarásmaj.	"	8.13	7.12
Nesze	"	8.21	7.21
Kovács háza	"	8.40	7.40
Bánhegyes	"	9.03	8.03
M.-Bodzás	"	9.25	8.25
Bánkut	"	9.39	8.39
KÉTEGYHÁZA érkezik	"	10.00	9.00

Kétegyháza-Mezőhegyes.

		reggel	délután
KÉTEGYHÁZA	indul	5.18	3.15
Bánkut	"	5.34	3.37
Megyés-Bodzás	"	5.45	3.55
Bánhegyes	"	6.01	4.17
Kovács háza	"	6.17	4.40
Nesze	"	6.27	4.54
Kamarás-major	"	6.34	5.03
MEZŐHEGYES érkezik	"	6.44	5.15

Arad-Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	4.45	7.00	4.10
Szt.-Tamás	"	5.10	7.29	4.37
Pécska	"	5.29	7.53	4.57
Battonya	"	5.59	8.35	5.29
Tompa	"	6.12	8.47	5.41
Mezőhegyes	"	6.55	9.34	6.23
Csanád-Palota	"	7.18	10.02	6.54
Nagylak	"	7.34	10.23	7.14
Apátfalva	"	7.58	10.57	7.39
Makó	"	8.15	11.35	8.20
Kis-Zombor	"	8.36	11.55	8.40
SZEGED érkezik	"	9.27	1.00	9.40

Szeged-Arad.

		este	d. u.	regg.
SZEGED	indul	6.10	2.19	3.20
Kis-Zombor	"	6.59	3.21	4.23
Makó	"	7.13	4.00	5.04
Apátfalva	"	7.33	4.28	5.23
Nagylak	"	7.53	5.00	5.54
Csanád-Palota	"	8.13	5.20	6.12
Mezőhegyes	"	8.43	6.09	6.50
Tompa	"	9.05	6.37	7.18
Battonya	"	9.17	6.54	7.31
Pécska	"	9.41	7.26	8.10
Szt.-Tamás	"	9.54	7.43	8.27
ARAD érkezik	"	10.16	8.10	8.54

Arad-Gurahoncz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6.40	5.10	12.35
Ötvényes	"	6.57	5.29	12.50
Zimánd-Ujfalu	"	7.04	5.35	1.01
Uj-Szt-Anna	"	7.21	5.54	1.23
Világos	"	7.55	6.23	2.18
Muszka-Magyarád	"	8.02	6.30	2.29
Pankota	"	8.15	6.41	2.53
Apatelek	"	8.51	7.12	3.50
Borosjenő	"	9.01	7.21	4.05
Bokszeg-Beél	"	9.30	7.47	5.00
Borossebes-Buttyin	"	10.03	8.14	5.54
Almás-Alosill	"	10.42	8.47	6.57
GURAHONCZ érkezik	"	10.58	9.01	7.19

Gurahoncz-Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4.14	2.10	4.45
Almás-Alosill	"	4.29	2.27	5.10
Borossebes-Buttyin	"	4.56	3.00	5.52
Bokszeg-Beél	"	5.29	3.43	7.08
Borosjenő	"	5.51	4.09	7.38
Apatelek	"	6.04	4.25	8.09
Pankota	"	6.41	5.08	9.30
Muszka-Magyarád	"	6.47	5.15	9.40
Világos	"	6.54	5.23	9.53
Uj-Szt-Anna	"	7.17	5.50	10.29
Zimánd-Ujfalu	"	7.40	6.13	11.13
Ötvényes	"	7.45	6.24	11.21
ARAD érkezik	"	8.03	6.45	11.43

Borosjenő-Csermő.

		délután	este
Borosjenő	indul	9.10	7.30
Csermő	érkezik	10.07	8.20

Csermő-Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő	indul	4.50	3.10
Borosjenő	érkezik	5.40	4.00

Borossebes-Menyháza.

		d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN	indul	10.13	érk. 2.33
Déana	"	11.03	2.00
MENYHÁZA	"	érk. 11.45	indul 1.23

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcsön K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi 5 $\frac{1}{2}$ %, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés után 6% kamat mellett. Személy hite! 1/4 évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és 7% pontos lebonnyolítása.

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcsön (K)

Budapest, Kerepesi-ut 51

684

A borosjenői járási fõszolgabirótol.

3148/95.

Pályázati hirdetmény.

A Sikula és Gurba községbõl szervezett körjegyzõségi szövetségben Aradvármegye alispánjának f. évi 16.942. sz. a. kelt rendeletével Gurba község lakhelylyel egy segédjegyzõi állás rendszersittetvén, ezen állás betöltése tárgyában az 1886. XXII. t. cz. 82§-a értelmében nyilvános pályázatot nyitok, s a törvény 83-§a értelmében Sikulán a körjegyzõi irodában megejtendõ választás határidejéül f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 10 óráját tüzöm ki.

Ezen állás évi javadalmazása 400 frt készpénz és a megfelelõ természetbeni lakás felépítéseig 80 frt lakbér továbbá a magán munkálatok után a községi szabályrendelet alapján szedhetõ díjak.

Egyébb ezen állás szervezésére vonatkozó határozmányok ezen és a Sikulai körjegyzõségi hivatalnál betekinthesek.

Felhivom az ezen állásra pályázókat, hogy az 1883. I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelt kérvényüket hozzám a választást megelőzõ napig mutassák be.

Borosjenõ, 1895. augusztus hó 18.

Monti Alajos

870.

fõszolgabiró.

18254/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszük, miszerint a nagymélt. m. kir. földmivelségi miniszteriumnak 59560/95. sz. kelt rendeletével, tekintettel a kóbányai sertés piaczon levõ összes sertések kedvezõ egészségi állapotára megengedtetik hogy ezen sertéseket a kóbányai sertés piac állategészségügyi rendtartása, valamint a belföldi forgalom szabályozására és ellenõzésére nézve fennálló állategészség rendõri szabályok betartása mellett azonnal leendő levágásra az ország bármely vasuti állomással bíró helyére szállítani lehessen.

Ezen sertéseknek vasuton történõ elszállításánál a rendeltetési hely hatóságát a hivatal fonõke a sertés szállitmány indításáról a fél költségére esetrõl-esetre táviratilag értesíti, mely táviratnak a feladó és címzett nevét, a sertések darab számának és rendeltetési helyének pontos megjelölését is tartalmaznia kell.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a levágás helyére kizárólag szekereken szállitandók, és e szekerek minden szállitás után forró luggal teljesen lemosandók.

A fõvárosba és közvetlen környékére kocsiokon történõ elszállításnál a hivatal a rendeltetési hely hatóságának írásbeli értesítést fog küldeni melyet és a sertések levágatása után a levágatás megtörténtének tanusítása mellett a hivatalnak azonnal visszaküldenit köteles.

Arad, 1895. évi augusztus hó 20-án.

A városi tanács.

A csanád megyei gazdasági egylettõl.

61/1895.

869

Pályázati hirdetmény.

A csanádvármegyei gazdasági egylet-nél rendszeresített titkár-pénztárnoki állásra ezennel pályázat hirdtetetik.

A titkár-pénztárnok, ki az egylet rendszer más hivatalt nem viselõ tisztviselõje az egylet részérõl 1500 frt évi fizetést és 300 frt. lakbér illetményt huz, mely utõbbi czimen hivatalos helyiséget és abban hivatalos órákat tartani köteles.

Ezen kívül ha az egylet székhelyén kívül hivatalosan van elfoglalva, fuvar-és napidij költségeinek megtérítésére igényt tarthat.

Titkár pénztárnokká csak okleveles gazda, vagy oly egyén választatik, ki e hivatali szakban már legalább 3 évig mûködött.

Teendõit az alapszabályok 41. 42. 43. 44. és 45. §-ai írják elõ.

Felhivatnak pályázók, hogy a fentebbiek szem elõtt tartása mellett felszerelendõ kérvényeiket eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal f. évi szeptember hó 15-ik napjáig aláírottaknál annyival inkább nyujtsák be, mert késõbb érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Makon, 1895. évi aug. hó 23-án.

Lonovics József

elnök,

Csanádmegye fõispánja.

18660/895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium Neuman testvérek aradi szesgyár tulajdonosok által Arad sz. kir. város belterületén, Poltura és Gáj külvárosoknak a belvárossal való összekötése végett tervezett közuti vasutnak közigazgatási bejárása határidejéül f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a városház tanácsstermét tüzte ki.

Errõl mindazokat, akik netán a tervezett vasut által érdekelve vannak, azzal értesitjük, hogy a közigazgatási bejárás alkalmával a tárgyaláson részt vehetnek.

Arad, 1895. évi augusztus hó 26.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város polgármesterétõl.

1852/1895. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságának gazoló választmányja a legtöbb adót fizetõ törvényhatósági bizottsági tagoknak 1896. évre érvényes névjegyzékét összeállitván, az a folyó hó 25-tõl 15 napra közszemlére hivatalomban azzal tétetik ki hogy ellene ezen 15 nap alatt az 1886. évi XXI. t.cz. 28 §-a értelmében felebbezésnek van helye.

Arad, 1825. évi augusztus 22-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

16175/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelségi miniszternek leirata alapján közhirre teszük, hogy a Csehországi cs. kir.helytartóság folyó évi július hó 20-án kelt távirati értesítése szerint a szarvasmarha, juh és kecske Arad, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy és Zala vármegyékbõl, valamint Pécs sz. kir. városokból Csehországba való bevitelét f. évi július hó 24-tõl kezdve további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.

10476/895. k. h.

Végzés.

Arad sz. kir város polgármestere mint II-od fokú állat-gészségügyi hatóság 1568/kt. p. m. sz. a. kelt határozatával a szarvasmarha állományban fellépett száj és körõmfájás járványát megszüntetnek nyilvánította, melynél fogva 9219/kt. sz. a. végzésemmel elrendelt zárlatot feloldotta.

Ennélfogva a midõn Arad sz. kir.városba a hasított körmû állatokkal való közlekedést, a birkás dülbi legelõnek felszabadítását valamint az eddig eltiltott heti marhavásárnak megtartását szabadnak nyilvánítom egyuttal Otvenes, Szil-Lányfalva, Kis-Pereg községekbõl sertés orbáncz miatt, Krassó-Szörény és Békés megyékbõl sertésvész miatt sertéseknek, Mondorlak, Glogovác, Taucz, Liváda-pusztá, Gyorok, Világshoz tartozó, Bohus birtok, Simánd, Mikalaka, Kujed, Csicsér, Uj-Panát, Otvenes, Kis-Szent-Miklós, herceg Szulkovszky Kerek községhez tartozó uradalmi major, Mácsa községhez tartozó Uj topilla és Abrányi-pusztá, Tõvis-egyházi pusztá, Lippa, és Kurtaker községekbõl, mint a hol a ragadós száj és körõmfájás járványszerûleg fellépett, hasított körmû állatoknak valamint szálaskakarmánynak Aradra való behozatait megtiltom.

Aradon, 1895. augusztus 18.

Sarlot Domokos

fõkapitány.

17010/1895. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre teszük, hogy a hadsereg lõszükségletének kiegészítése céljából 1895 évi október hó 7-ik napján délelõtt 9 órakor Aradon az országos vásártéren a m. kir. honvéd lovas laktanyával szemben katonai lóvásár fog tartatni, melyen csakis maguktól a tenyésztõktõl vásároltatnak meg a katonai célra alkalmas lovak.

Felhivjuk mindazon lótenyésztõket kik lovaikat értékesíteni akarják, hogy a fent megjelölt helyen és idõben lovaikkal megjelenjenek.

Arad 1895. évi augusztus hó 10-én.

A városi tanács.

16599/95.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelségi miniszterium leirata alapján közhirre teszük, hogy a sziléziai cs. kir. tartományi kormány folyó évi július hó 19-én 13370. alatt kelt értesítése szerint a kérõdzõ állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) Arad, Bács-Bodrog, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Somogy Tolna és Zala vármegyék, valamint Arad, Baja, Zombor, Ujvidék, Szabadka és Pécs városok területérõl Sziléziába való kivitelét további intézkedésig megtiltotta.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation 5 $\frac{1}{2}$ % auf 50 Jahre 5%. Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisierbar 6%, auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei ganzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 6% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in 1/4 jähriger Tilligung 6—7% ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzalog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

Hazai és Külföldi

Bank jelzalog Kölcsön (K.)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

685